

Yoksullukla mücadele stratejisi olarak Kolombiya kamu politikasında sektörler arası çalışma

- ▶ Karmaşık sosyal zorluklar ile etkin şekilde başa çıkılabilmesi için, sektörler arası koordinasyonun sağlanması gerekiyor.
- ▶ Kolombiya, 2010 yılından bu yana çocuk yoksulluğunun azaltılmasında ilerleme kaydetti.
- ▶ Diğer zorluklar arasında, göçmen çocukların bakımı ve kent-taşra uçurumunun kapatılması da bulunuyor.

Constanza Alarcón

Párraga

Okul Öncesi, İlk ve Orta
Okuldan sorumlu Bakan
Yardımcısı
Bogotá, Kolombiya

Sosyal meseleler, tek bir sektör veya aktörün sorumluluğunu aşan çok sayıda ve birbirine bağlı nedenlere dayanan, karmaşık konulardır. Kolombiya da bunun bilinciyle, son on yıllarda karşılaştığı hatırı sayılır sosyal zorluklar ile başa çıkabilmek için kapsamlı yaklaşımlara ve birbiriyle ilişkili aksiyonlara destek veren kuruluşlar arası koordinasyon mekanizmaları yarattı. Bu mekanizmalar, zaman içinde sektördeki çalışmalarda eşgüdümü sağlamanın ötesine geçerek kendi bütüncül perspektifleri çerçevesinde tek yerden yönetim doğrultusunda ilerledi.

Bunun bir örneğini de Yerinden Edilmiş Kişiler için Kapsamlı Koruma Ulusal Sistemi (SNAIPD) oluşturuyor. Kolombiya Anayasa Mahkemesi'nin zorla yerinden edilme ile ilgili hak ihlalleri konusunda aldığı kararın ardından¹, kamu politikası güçlendirildi. Bu durum, kurbanlara daha fazla hak kazandırmamış olsa da mevcut haklarının uygulanabilirliğini artırdı. Devletin önleyici aksiyonlarının etkinliğinin en üst düzeye çıkartılması, acil insani koruma, dönüşler, konsolidasyon ve sosyoekonomik istikrarın sağlanması, bu grup üzerindeki olumsuz etkileri de hafifletti.

Ülke, yoksulluğun azaltılması konusunda da benzeri bir sektörler arası mekanizma olan 'Red Unidos'u (Birleşik Ağ) kullandı. 2006 yılından bu yana, yaşam koşullarını iyileştirmek ve hakları korumak için, kapsamlı bir cevap ile aşırı yoksullukla birçok boyutta mücadele etmek üzere farklı kuruluşlar arasındaki eşgüdümü kolaylaştırdı.

Kısa bir süre öncesine kadar, Kolombiya'da yürürlükte olan çocuk politikaları, dışlama ve hak ihlallerinin önlenmesi ve haklardan tam olarak faydalanılmasının önüne geçen hakkaniyetsiz koşulların ortadan kaldırılmasına odaklanıyordu. Bu eğilim, her çocuğun potansiyelini gerçekleştirmesi için gerekli koşulları yaratmak üzere farklı sektörler arasındaki eşgüdümü sağlayan Sektörler Arası Erken Çocukluk Komisyonu'nun (CIPI) sorumluluğu altındaki Erken Çocukluğun Kapsamlı Gelişimine Yönelik Devlet Politikası 'De Cero A Siempre' ('Sıfırdan Ebediyete') ile değişti.

Kapsayıcılık, Politikada merkezi bir rol oynuyor. İnsanlara, gerçekliklerine ve koşullarına yönelik indirgemeci görüşleri anlamak kolay olsa da bilginin

¹ Anayasa Mahkemesi, T-025 numaralı ve 2004 tarihli karar.

bütünlüğünü yitirmesine neden oluyor. Yeni anlatıların, insanların ihtiyaç duyduğu sosyal desteğin çok boyutlu ve sistematik doğasını açık şekilde ortaya koyması gerekiyor. Bu, aktörler arasındaki uyumu en üst düzeye çıkaracak eşgüdümün sağlanmasına yönelik sektörler arası bir stratejinin de temelini oluşturabilir.

Devlet Politikası, bakım ve yetiştirme, sağlık, gıda ve beslenme, ilköğretim, boş zamanların değerlendirilmesi ve vatandaşlığa katılım ve vatandaşlık haklarından yararlanma ile ilişkili aksiyonları içine alıyor. Çocukların onurunu korumayı, aileleri ve bakımlarından sorumlu kişiler ile bağlarını güçlendirmeyi ve kendi kaderlerini belirlemelerini ve çeşitlilik içinde kişisel ve kolektif bir kimlik hissinin oluşturulmasını desteklemeyi amaçlıyor.

Yoksulluk göstergeleri konusundaki ilerleme

Erken çocukluk döneminde kapsamlı bakım konusunda ortaya konan sürekli çabalar, 2011 yılından bu yana yoksulluğun farklı boyutlarının ölçümlerindeki iyileştirmeler ile gözler önüne serildi. Çok Boyutlu Yoksulluk Endeksi'nde (IPM), beş kategori altında toplanan 15 değişken dikkate alınıyor:

- 1 Eğitim koşulları (eğitimde düşük başarı ve okuma yazma bilmeme)
- 2 Çocukların ve ergenlerin içinde bulunduğu koşullar (okuldan kaçma, okulda derslerden geri kalma, erken çocukluk bakımı hizmetlerine erişimin önündeki engeller, çocuk işçiliği)
- 3 Hane halkı üyelerinin çalışma durumu
- 4 Sağlığa erişim ve sigorta; ve
- 5 Konut koşulları.

Okul Öncesi, İlk ve Orta Okuldan sorumlu Bakan Yardımcısı Constanza Alarcón Párraga Supérate con el Saber finalinde, Bogotá, 2018

IPM’de analizler hane halkı düzeyinde yapılıyor: hane halkının bir üyesinin eksiklik çekmesi, tüm evin bundan etkilenmesi anlamına gelir. Örneğin, 5 yaş veya altı en az bir çocuğun erken çocukluk dönemi bakım hizmetlerine erişime sahip olmaması durumunda, hanedeki diğer tüm çocukların erişimi olsa dahi, söz konusu hanenin çocuk bakımına erişim değişkeninde yetersiz kaldığı değerlendirilir.

On beş değişkenin en az beşinde yetersiz kalınması durumunda, haneyi oluşturan herkes çok boyutlu olarak yoksul değerlendirilir. Çok boyutlu yoksulluk, 2010 yılında %30,4’ten 2018’de %19,6’ya indi (Ulusal İstatistik İdaresi Departmanı (DANE), çevrimiçi).

On beş değişkenin altısı, çocuklar, ergenler ve eğitim ile ilgilidir. Bu ise, söz konusu alanlardaki politika eylemlerinin yoksulluğun azaltılmasında temel bir role sahip olması anlamına geliyor. Kolombiya, De Cero a Siempre ile, Kolombiya kaliteli erken çocukluk bakım hizmetleri kapsamına giren çocukların sayısını 2010 yılında 566.429’dan 2018 yılında 1,1 milyona yükseltti (Ulusal Planlama Dairesi (DNP), 2010, 2019). Geçiş sınıfındaki çocukların –ilkokula hazırlanmaları amacıyla sunulan bir yıllık okul öncesi eğitim— oranı, %61,8’den %64,06’ya çıktı. (Eğitim sisteminin tüm düzeyleri genelindeki net kapsama oranı, aynı dönemde %89,8’den %92,3’e yükseldi.) Bu başarılar, erken çocukluk bakım hizmetlerinin karşısındaki engeller için IPM değişkeninde yetersiz kalan hanelerin sayısını 2010’da %11,8’den 2018’de %9,3’e indirdi.

Kapsamlı bakım aksiyonları da kronik kötü beslenmeyi, beslenme gözetimi, kaliteli gıdaların tedarik edilmesi, büyüme ve gelişim muayenelerinin desteklenmesi ve aşıların teşvik edilmesi yoluyla 2010 yılında %13,2’den 2015’te %10,8’e düşürdü (Sağlık Bakanlığı, 2015). Ayrıca, doğum öncesi muayeneler, doğum sırasında yeterli bakım, emzirmenin teşvik edilmesi ve erken eğitim programlarında rehberlik gibi unsurların hepsi de ölüm oranının azaltılmasına yardımcı oldu; gebelikte anne ölümü, 2010’da 100.000 canlı doğumda 71,9’dan 2018’de 44’e (Instituto Nacional de Salud, 2019); bebek ölümleri ise, 2010’da her 1.000 canlı doğumda 12,8’den 2017’de 10,7’ye; ve 5 yaş altı ölümler de aynı dönemde 15,7’den 13’e düştü (Sağlık Bakanlığı, 2019).²

Politikanın sektörler arası çalışmaları kapsamında, hükümetin Aileler İş Başında programı da çocukların geçiş sınıfına kaydolması için devlet yardımında bulunmasını sağlamak üzere, 2011 yılında yeniden tasarlandı. Bunun orta vadede eğitim sistemine geç giren çocukların sayısını azaltması umuluyor. Diğer yaş grupları arasındaki kanıtlar, programın nakit transferlerinin eğitim göstergeleri üzerinde doğrudan etkileri olduğunu ortaya koyuyor: örneğin, okulu terk etme olasılığı, şehir merkezlerinde %0,8 azaltıldı. Ortaöğretim notları üzerindeki olumlu etkiler gözler önüne serilirken, okula kayıt olasılığında kentsel alanlarda yaklaşık %16, kırsal alanlarda ise %23’lük artış, çocuk işçiliğinde ise bir azalma kaydedildi.

2 Bu, ana hedefi anne ölümlerini azaltmak ve 5 yaş altı çocuklarda önlenebilir ölümleri sona erdirmek olan, her yaşta insanın sağlıklı yaşamasını sağlamayı ve refahını desteklemeyi öngören 3 Numaralı BM Sürdürülebilir Kalkınma Amacı’na katkıda bulunuyor.

Yaklaşan Zorluklar

Her ne kadar sonuçlar ülkenin doğru yolda ilerlediğini gösteriyorsa da önümüzdeki yıllarda kamu politikasının önünde üç ciddi zorluk bulunuyor.

1 Göçmen nüfusun bakımı

Venezuela'dan gelen göçteki artış ile birlikte, Kolombiya'nın daha fazla göçmen çocuğa ve halihazırda Kolombiya'da bulunan göçmenlerin burada doğan bebeklerine bakım sağlaması gerekiyor. Bunun getirdiği zorluklar neredeyse tüm sektörleri kapsıyor; sağlık sisteminin doğum sonrası muayeneler, aşılar ve acil bakım sağlaması şart; Kolombiya Aile Refahı Enstitüsü'nün (ICBF), tahminen 68.340 çocuk için kapsamlı erken çocukluk dönemi hizmetlerini sağlaması gerekirken eğitim sektörünün ise tahminen 314.736 çocuk için bakımı garanti etmesi gerekiyor.

2 Kent-kırsal bölge uçurumunun kapatılması

Neredeyse tüm göstergelerde, büyük şehirler ile kırsal bölgeler arasında hizmetlerin sadece kapsamında değil aynı zamanda özellikle kalitesinde de ciddi farklara rastlanıyor. Bu eşitsizliklerin, silahlı çatışmalardan etkilenen alanlarda daha da yüksek olduğu görülüyor. Ülkenin coğrafi özellikleri, kamu politikalarını kırsal alanlarda hayata geçirmeyi zor ve pahalı hale getiriyor; ancak sosyal eşitliğin ileri taşınması için bu meselenin de acilen ele alınması zorunlu.

3 Covid-19 salgını ışığında uyum

Eğitim sisteminin, erişim, kalite ve ailelerin katılımının önündeki yeni zorlukların üstesinden gelerek hizmetlerini evde alternatif öğrenme metodolojileri üzerinden sunacak şekilde hızlıca uyum sağlaması gerekiyordu. Kamu idaresinde, çocukların yeterince öğrenmeye devam edebilmesi için yaratıcı olmalıyız. Bugün alınan kararlar, uzun bir süre boyunca insanların yaşamını etkileyecek.

Kuruluşlar misyonlarında uzmanlaştıklarında, sektörler arası çalışmalar daha da gerekli hale gelir. Bu, belli başlı zorlukları ele almanın ve herkes için sıhhati desteklemenin en etkili yoludur.

→ Bu makaleye, earlychildhoodmatters.online/2020-2 adresinden erişebilirsiniz

KAYNAKÇA

Instituto Nacional de Salud. (2019). *Mortalidad Materna, Colombia 2018*. Bogotá: INS.

Sağlık Bakanlığı. (2015, çevrimiçi). National Survey of the Nutritional Situation ENSIN 2015. Erişilen adres: <https://www.minsalud.gov.co/salud/publica/epidemiologia/Paginas/encuesta-nacional-de-situacion-nutricional-ensin.aspx> (Mayıs 2020'de erişilmiştir).

Sağlık Bakanlığı. (2019). *Análisis de Situación de Salud (ASIS), Colombia 2019*. Bogotá: Minsalud.

Ulusal Planlama Departmanı (DNP). (2010). *Bases del Plan Nacional de Desarrollo 2010-2014: Prosperidad para todos*. Bogotá: DNP. Erişilen adres: <https://colaboracion.dnp.gov.co/CDT/PND/Bases%20PND%202010-2014%20Versión%205%2014-04-2011%20completo.pdf> (Haziran 2020'de erişilmiştir).

Ulusal Planlama Departmanı (DNP). (2019). *Bases del Plan Nacional de Desarrollo 2018-2022: Pacto por Colombia, pacto por la equidad*. Bogotá: DNP. Erişilen adres: <https://colaboracion.dnp.gov.co/CDT/Prensa/BasesPND2018-2022n.pdf> (Haziran 2020'de erişilmiştir).

Ulusal İstatistik İdaresi Departmanı (DANE). (Online). *Pobreza y desigualdad*, 2018. Erişilen adres: <https://www.dane.gov.co/index.php/estadisticas-por-tema/pobreza-y-condiciones-de-vida/pobreza-y-desigualdad> (Nisan 2020'de erişilmiştir).